İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2025/32)

30.08.2025 Tarihli 33002 Sayılı Resmi Gazete - İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Tebliği 2025/32

30.08.2025 Tarihli 33002 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2025/32)

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, 18.12.2024 tarihli ve 32756 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/37) ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli 8419.11.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu altında yer alan "gazla çalışan anında su ısıtıcılar" ürünü ithalatına yönelik başlatılan ve Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen nihai gözden geçirme soruşturmasının tamamlanması neticesinde alınan kararın yürürlüğe konulmasıdır

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 14.06.1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20.10.1999 tarihli ve 99/13482 sayılı

Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30.10.1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) CIF: Masraflar, sigorta ve navlun dâhil teslimi,

b) GTİP: Gümrük tarife istatistik pozisyonunu,

c) Kurul: İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulunu,

ç) TGTC: İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetvelini,

d) Yönetmelik: 30.10.1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliği,

ifade eder.

Karar

MADDE 4- (1) Yürütülen soruşturma sonucunda, Çin Halk Cumhuriyeti menşeli ürüne yönelik önlemin yürürlükten kalkması durumunda dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu saptanmıştır. Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülerek tamamlanan soruşturma sonucunda ulaşılan bilgi ve bulguları içeren Bilgilendirme Raporu Ek'te yer almaktadır.

(2) Bu çerçevede, soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurulun kararı ile 4/1/2020 tarihli ve 30998 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta

Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/33) ile yürürlükte olan dampinge karşı önlemin, Yönetmeliğin 42 nci maddesi çerçevesinde aşağıdaki tabloda gösterilen biçimde uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

GTİP	Eşya Tanımı	Menşe Ülke	Firma Unvanı	Damping Karşı Önlem (CIF Bedelin Yüzdesi)
8419.11.00.00.00	Gazla çalışan anında su ısıtıcılar	Çin Halk Cumhuriyeti	Guangdong Vanward New Electric Co. Ltd.	53,41
			Zhongshan Vatti Gas Appliance Stock Co. Ltd.	51,38
			Guangdong Macro Gas Appliance Co. Ltd.	43,12
			Ariston Thermo China Co. Ltd.	20,12

GTİP	Eşya Tanımı	Menşe Ülke	Firma Unvanı	Damping Karşı Önlem (CIF Bedelin Yüzdesi)
Diğerleri	59,65			

Uygulama

MADDE 5- (1) Gümrük idareleri, 4 üncü maddede GTİP'i, eşya tanımı ve menşe ülkesi belirtilen eşyanın, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamındaki ithalatında karşısında gösterilen tutarda/oranda dampinge karşı kesin önlemi tahsil ederler.

(2) Bilgilendirme Raporunda soruşturma konusu ürün ve benzer ürün ile ilgili açıklamalar genel içerikli olup uygulamaya esas olan TGTC'de yer alan GTİP ve 4 üncü maddede yer alan tabloda belirtilen eşya tanımıdır.

(3) Önleme tabi ürünün TGTC’de yer alan tarife pozisyonunda ve/veya tanımında yapılacak değişiklikler bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(4) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca bu Tebliğ kapsamındaki önlem, yürürlük tarihinden itibaren 5 yıl sonra yürürlükten kalkar.

(5) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bu Tebliğ kapsamındaki önlemin sona erme tarihinden önce bir nihai gözden geçirme soruşturması başlatıldığı takdirde önlem, soruşturma sonuçlanıncaya kadar yürürlükte kalmaya devam eder.

Yürürlük

MADDE 6- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Ek:

İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2025/32)’E DAİR BİLGİLENDİRME RAPORU

1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER

1.1 Kapsam ve yasal dayanak

(1) Bu rapor, 14.06.1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20.10.1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30.10.1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız

Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) hükümleri çerçevesinde yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması (NGGS) sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi ve bulguları içermektedir.

1.2 Mevcut önlem ve geçmişi

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli 8419.11.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) altında sınıflandırılan "gazla çalışan anında su ısıtıcılar" ürünü ithalatına yönelik olarak 11.07.2014 tarihli ve 29057 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2014/16) uyarınca CIF bedelin %20,12'si ilâ %59,65'i arasında firma bazında değişen oranlarda dampinge karşı önlem yürürlüğe konulmuştur.

04.01.2020 tarihli ve 30998 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/33) ile sonuçlanan NGGS neticesinde, ÇHC menşeli "gazla çalışan anında su ısıtıcılar" ithalatına yönelik mevcut dampinge karşı önlemin aynı şekilde uygulanmasına devam edilmesine karar verilmiştir.

1.3 Soruşturma

Yönetmeliğin 35 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmünce, 23.07.2024 tarihli ve 32610 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/22) ile mevcut önlemlerin yürürlükte kalma sürelerinin sona ereceği ilan edilmiştir. İlgili ürünün yerli üreticileri tarafından mevzuatta öngörülen süreler içerisinde, önlemin sona ermesinin damping ve zararın devam etmesine veya yeniden meydana gelmesine yol açacağı iddiasını içeren yeterli delillerle desteklenmiş bir başvuru ile NGGS açılması talebinde

bulunabilecekleri duyurulmuştur.

Bu çerçevede, Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş. (Türk Demir Döküm) ÇHC menşeli gazla çalışan anında su ısıtıcılar ithalatına yönelik NGGS açılması başvurusunda bulunmuştur. Söz konusu başvuru, Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş. ve Emas Makina San. A.Ş. tarafından desteklenmiştir.

Başvuru kapsamında sunulan bilgi ve belgeler, İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu (Kurul) tarafından değerlendirilmiş ve bir NGGS açılmasını haklı kılacak yeterlilikte delillerin mevcudiyetine kanaat getirilmiştir.

Bu çerçevede, 18.12.2024 tarihli ve 32756 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/37) uyarınca ÇHC menşeli 8419.11.00.00.00 GTİP altında sınıflandırılan "gazla çalışan anında su ısıtıcılar" ithalatına yönelik bir NGGS açılmıştır.

C. Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülen NGGS tamamlanmıştır.

1.4 Yerli üretim dalının temsil yeteneği

(1) Yerli üretim dalının temsil yeteneği incelenirken, başvuru sahibi Türk Demir Döküm firmasının başvuru konusu üründeki üretim miktarı ile aynı ürünün toplam Türkiye üretimi kıyaslanmaktadır. Yapılan incelemede, Yönetmeliğin 18 inci maddesi uyarınca yerli üretim dalını temsil etme niteliğine sahip olan yerli üretici tarafından yapılan başvurunun, Yönetmeliğin 20 nci maddesi uyarınca yerli üretim dalı adına yapıldığı anlaşılmıştır. Anılan firma, bu raporun ilgili bölümlerinde "yerli üretim dalı" olarak adlandırılacaktır.

1.5 Soruşturma ve gözden geçirme dönemi

(1) Mevcut önlemin yürürlükten kalkması durumunda, dampingin devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığını tespit etmek amacıyla 1/1/2021-30/6/2024 tarihleri arasındaki dönem gözden geçirme dönemi, 1/7/2023-30/6/2024 tarihleri arasındaki dönem ise soruşturma dönemi (SD) olarak belirlenmiştir.

1.6 İlgili tarafların bilgilendirilmesi, dinlenmesi ve bilgilerin değerlendirilmesi

Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün Bakanlık tarafından tespit edilen soruşturma konusu ülkede yerleşik üreticilerine/ihracatçılarına, Türkiye'de yerleşik ithalatçılarına ve ayrıca soruşturma konusu ülkede yerleşik diğer üreticilere/ihracatçılara iletilebilmesini teminen anılan ülkenin Ankara Büyükelçiliğine soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

Bildirimde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan özetine ve soru formlarına nereden erişilebileceği hususunda bilgi verilmiştir.

Taraflara görüş bildirme ve soru formlarını yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır.

Yerli üretim dalı, soruşturma süresi boyunca Bakanlık ile iş birliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.

Soruşturma konusu ürünün soruşturma konusu ülkeden ithalatını gerçekleştirdiği tespit edilen ithalatçı firmalara ve ihracatını gerçekleştirdiği tespit edilen üretici/ihracatçı firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuş olup söz konusu firmalardan iş birliğinde bulunan olmamıştır.

Soruşturma sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi, bulgu, tespit ve değerlendirmeleri içeren Nihai Bildirim Raporu 27/6/2025 tarihinde yayımlanmıştır.

Yayımlanan nihai bildirim raporu sonrasında, ilgili tarafların nihai bildirime ilişkin görüşlerini sözlü olarak da sunmalarına imkân tanımak amacıyla kamu dinleme toplantısı planlanmıştır; ancak, ilgili taraflardan talep gelmemesi üzerine söz konusu toplantı düzenlenmemiştir.

Tarafların işbu soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu raporun ilgili bölümlerinde yer verilmiştir.

1.7 Yerinde doğrulama incelemesi

Yönetmeliğin 21 inci maddesi çerçevesinde 13/5/2025-15/5/2025 tarihlerinde yerli üretici Türk Demir Döküm firmasının üretim ve idari tesislerinde yerinde doğrulama incelemeleri gerçekleştirilmiştir.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN

2.1 Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün

Soruşturma konusu ürün, ÇHC menşeli 8419.11.00.00.00 GTİP'i altında sınıflandırılan "gazla çalışan anında su ısıtıcılar"dır. Söz konusu ürün, işbu raporun ilerleyen bölümlerinde "şofbenler" olarak anılacaktır.

Şofbenler, doğalgaz veya LPG ile çalışan, anında ve sürekli sıcak su üreten cihazlardır. Bir şofben, gazı ve suyu kontrol eden bir valf sistemi, bu gazı yakan bir brülör, oluşan ısıyı geçmekte olan suya transfer eden eşanjör ve oluşan yanmış gazı transfer eden davlumbaz ya da fanlı atık sisteminden oluşur. Ortaya çıkan

ürün bir çelik gövde ile kapatılır ve cihaz üzerine kontrol sistemleri (elektronik ya da mekanik) yerleştirilir.

Şofbenler, genel olarak, hermetik ve bacalı şofbenler olarak ayrılmaktadırlar. Bacalı şofbenler, taze havayı ortamdan alarak atık gazı doğal çekiş yolları ile baca aracılığıyla atmosfere atmaktadır. Hermetik şofbenler ise taze havayı ortamdan bağımsız olarak bir boru vasıtasıyla dışarıdan almakta ve yine başka bir boruyla ve fan desteği ile atık gazı dışarı atmaktadır. Kombi, termosifon (elektrikle çalışan ani su ısıtıcısı) ve güneş enerjisi destekli sistemler, şofbenin yerine kullanılabilir ürünler olarak ortaya çıkmaktadır.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2014/16) ile sonuçlandırılan esas soruşturmada yerli üretici tarafından üretilen ürün ile önleme konu ülke menşeli ürün arasında fiziksel özellikler, ürün çeşitliliği ve kullanım alanları olarak “benzer ürün” tanımı açısından ayrım yaratan herhangi bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu defa da soruşturma kapsamında yapılan değerlendirmede, Yönetmeliğin 4 üncü maddesi çerçevesinde benzer ürüne yönelik tespiti değiştirecek herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır.

Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün ile ilgili açıklamalar bağlayıcı nitelikte olmayıp genel içerikli ve bilgi amaçlıdır.

2.2 Ürünün ithalinde uygulanan gümrük vergisi ve diğer yükümlülükler

Soruşturma konusu ürün için mer’i İthalat Rejim Kararı çerçevesinde belirlenen gümrük vergisi aşağıda yer almaktadır.

Bu çerçevede, ÇHC menşeli soruşturma konusu ürünün ithalatında %2,6 oranında gümrük vergisi tatbik edilmektedir. 1/1/2021-30/6/2024 döneminde de aynı oranda

gümrük vergisi tatbik edilmiştir.

Tablo 1: Gümrük Vergisi Oranları

GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)					
GTİP	**1**	**2**	**3**	**GTS ÜLKELERİ**	
				4	**5**
8419.11.00.00.00	0	0	0	0	0

Kaynak: İthalat Rejimi 2025

1: AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, Serbest Ticaret Anlaşması Ülkeleri: Arnavutluk, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Bosna-Hersek, Fas, Faroe Adaları, Filistin, Gürcistan, Güney Kore, İsrail, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Malezya, Mısır Arap Cumhuriyeti, Morityus, Moldova, Sırbistan, Singapur Cumhuriyeti, Şili, Tunus. 2: Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti. 3: Birleşik Arap Emirlikleri. GTS ÜLKELERİ: Meri İthalat Rejimi Kararı Ek-1'de yer alan Genelleştirilmiş Tercihler Sisteminden Yararlanacak Ülkeler. 4: En Az Gelişmiş Ülkeler. 5: Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler. 6: Gelişme Yolundaki Ülkeler. 7: Diğer Ülkeler.

3. DAMPİNGİN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

3.1 Genel açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde, önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel

olup olmadığı incelenmiştir.

3.2 Dampingin devam etme ihtimali

Yönetmeliğin 40 ıncı ve 41 inci maddeleri çerçevesinde, soruşturma sırasında yeniden bir damping marjı hesaplanmamış, esas soruşturmada hesaplanmış olan damping marjları gösterge olarak dikkate alınmıştır.

Buna göre, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2014/16) ile tamamlanan esas soruşturmada ÇHC'de yerleşik üretici/ihracatçı firmalar için CIF bedelin %20,12'si ilâ %59,65'i arasında firma bazında değişen oranlarda damping marjları tespit edilmiştir.

Mevcut dampinge karşı önlemin hukuki ve idari alt yapısını teşkil eden esas soruşturma esnasında tespit edilen damping marjlarının, firmaların önlemin yürürlükten kalkması halindeki muhtemel davranışlarını yansıtacak önemli bir gösterge niteliği taşıdığı değerlendirilmektedir.

3.3 Dampingin yeniden meydana gelmesi ihtimali

(1) İhracatçı firmaların davranışlarını ve yeniden meydana gelmesi muhtemel olan dampingi göstermesi açısından soruşturma konusu ülkenin üretim ve ihracat kapasitesi ile fiyatları önem arz etmektedir.

3.3.1 Soruşturma konusu ülkenin üretim ve ihracat kapasitesi ile fiyatları

Soruşturma konusu ülkenin üretim ve ihracat kabiliyetlerine ilişkin değerlendirmede, Uluslararası Ticaret Merkezi'nin (International Trade Center (ITC)) 8419.11 gümrük tarife pozisyonuna (GTP) ilişkin 1/1/2021-30/6/2024 dönemi ihracat verileri kullanılmıştır.

ITC tarafından sağlanan verilerin birimi ülkelere göre “birim”, “kilogram” veya “ton” olarak değişmekte, ulusal veri kaynaklarıyla uyumsuzluk gösterebilmektedir. Bu çerçevede aşağıdaki dünya ihracatı değerlendirmesinde bahse konu kısıtlar da göz önünde bulundurulmuştur.

Soruşturma konusu ürünün dünya ihracat hacminin 2021 ve 2022 yıllarında 1,88 milyar ABD doları, 2023 yılında 1,43 milyar ABD doları ve SD’de 1,39 milyar ABD doları seviyelerinde gerçekleştiği görülmektedir.

ÇHC’nin dünyaya ihracatının 48.552 ton, 2022 yılında 38.380 ton, 2023 yılında 38.156 ton ve SD’de 41.376 ton seviyelerinde gerçekleştiği görülmektedir.

ÇHC’nin dünyaya ihracatının değer bazında 2021 yılında 472 milyon ABD doları, 2022 yılında 405 milyon ABD doları, 2023 yılında 376 milyon ABD doları ve SD’de 408 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir.

ÇHC’nin dünyaya ihracatının birim fiyatı incelenen yıllarda sırasıyla 9.717 ABD doları/ton, 10.540 ABD doları/ton, 9.847 ABD doları/ton ve SD’de 9.852 ABD doları/ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

ÇHC’nin dünya ihracatından değer bazında aldığı pay ise 2021 yılında %25 iken, 2022 yılında %22, 2023 yılında %26 ve SD’de %29 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Bu çerçevede, dünya ihracat değer sıralamasında birinci sırada yer alan ÇHC’nin soruşturma konusu üründe dünyadaki ana tedarikçi ülkelerden biri konumunda bulunduğu ve dünya ihracatından değer bazında aldığı payın %25 seviyelerinde gerçekleştiği hususları dikkate alındığında, ÇHC’nin hâlihazırda önemli seviyede üretim ve ihracat potansiyelinin bulunduğu değerlendirilmektedir.

3.4 Dampingin devamı veya yeniden meydana gelme ihtimaline ilişkin değerlendirme

Yapılan inceleme sonucunda;

Önlemin kalkması halinde soruşturma konusu ülkenin davranışlarını göstermesi açısından önemli bir gösterge niteliğinde olan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2014/16) ile tamamlanan esas soruşturmada ÇHC'de yerleşik firmalar için tespit edilen damping marjlarının önemli seviyelerde olduğu,

Soruşturma konusu üründe dünyadaki en önemli tedarikçi ülke olan ÇHC'nin hâlihazırda Türkiye'ye yönlendirebileceği önemli üretim kapasitesinin ve ihracat kabiliyetinin bulunduğu,

ÇHC'de yerleşik üretici/ihracatçı firmaların fiyata duyarlı söz konusu ürün ihracatlarını büyük miktarlarda ve kolaylıkla Türkiye pazarına yönlendirilebilecekleri,

hususları birlikte değerlendirildiğinde, yürürlükteki önlemin kalkması halinde dampingli ithalatın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

4. ZARARIN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

4.1 Genel açıklamalar

Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde, gözden geçirme döneminde yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri ve önlemin yürürlükten kalkması halinde zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup

olmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda, ithalatın mutlak ve nispi olarak gelişimi, ithalat fiyatlarının seyri ile yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri değerlendirilmiştir. Söz konusu değerlendirme gözden geçirme dönemi olan 1/1/2021-30/6/2024 yılları ile soruşturma dönemi olan 1/7/2023-30/6/2024 dönemi için analiz edilmiştir.

Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı ve soruşturma konusu ülkeden yapılan ithalatın incelenmesinde Ticaret Bakanlığı Karar Destek Sistemi (KDS) veri tabanı verileri kullanılmıştır.

4.2 Ürünün genel ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları

2021 yılında 1.005 adet olan genel ithalat miktarının 2022 yılında 1.646 adete, 2023 yılında 1.823 adete ve SD'de 1.934 adete yükseldiği görülmektedir.

Söz konusu ithalat değerleri sırasıyla 618 bin ABD doları, 896 bin ABD doları, 1,14 milyon ABD doları ve 1,14 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları gözden geçirme döneminde sırasıyla 615 ABD doları/adet, 544 ABD doları/adet, 625 ABD doları/adet ve 592 ABD doları/adet olarak gerçekleşmiştir.

4.3 Ürünün soruşturma konusu ülkeden ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları

Soruşturma konusu ürünün ÇHC'den ithalatı 2021 yılında 1 adet, 2022 yılında 3 adet, 2023 yılında 6 adet ve SD'de 5 adet seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Söz konusu ithalatın değeri ise gözden geçirme döneminde sırasıyla 1.175 ABD doları, 1.465 ABD doları, 718 ABD doları ve 2.789 ABD doları olarak

gerçekleşmiştir.

ÇHC menşeli ithalatın ortalama birim fiyatları incelenen yıllarda sırasıyla 1.175 ABD doları/adet, 488 ABD doları/adet, 120 ABD doları/adet ve 588 ABD doları/adet seviyelerinde gerçekleşmiştir.

ÇHC menşeli ithalatın genel ithalat içerisindeki miktar bazındaki payı ise incelenen yıllarda sırasıyla %0,1, %0,18, %0,33 ve %0,26 seviyelerinde gerçeklemiştir.

4.4 Diğer ülkelerden gerçekleşen ithalatın mutlak gelişimi ile fiyatları

Soruşturma konusu ürünün diğer ülkelerden ithalat miktarı 2021 yılında 1.004 adet, 2022 yılında 1.643 adet, 2023 yılında 1.817 adet ve SD'de ise 1.929 adet seviyesinde gerçekleşmiştir.

Soruşturma konusu ürünün diğer ülkelerden ithalat değeri 2021 yılında 617 bin ABD doları, 2022 yılında 894 bin ABD doları, 2023 yılında ve SD'de 1,14 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatı incelenen yıllarda sırasıyla 2021 yılında 615 ABD doları/adet, 2022 yılında 544 ABD doları/adet, 2023 yılında 626 ABD doları/adet ve SD'de ise 592 ABD doları/adet seviyesinde oluşmuştur.

Söz konusu ithalatın toplam ithalat içindeki payı 2021 yılında %99,9, 2022 yılında %99,8, 2023 yılında ve SD'de ise %99,7 oranında gerçekleşmiştir.

4.5 İthalatın nispi gelişimi

Önlem konusu ithalatın nispi gelişimini görebilmek için soruşturma konusu ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın toplam Türkiye benzer mal tüketimi içindeki payı incelenmiştir. Bu bağlamda, öncelikle yerli üretim dalı ve diğer yerli

üreticilerin yurt içi satışları ile genel ithalat miktarı toplanarak ilgili yıllarda toplam Türkiye benzer mal tüketimi elde edilmiştir. Yerli üretim dalının yurt içi satışlarının ve soruşturma konusu ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın toplam tüketime oranlanmasıyla pazar payları hesaplanmıştır. İncelenen veriler 2021 yılı 100 birim olacak şekilde endekslenmiştir.

Bu çerçevede, yurt içi tüketim endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 72 birim, 2023 yılında 73 birim ve SD'de 54 birim olarak gerçekleşmiştir.

ÇHC menşeli ithalatın 2021 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi 2022 yılında 414 birim, 2023 yılında 827 birim ve SD'de 929 birim olarak gerçekleşmiştir.

Diğer ülkeler menşeli ithalatın 2021 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi 2022 yılında 226 birim, 2023 yılında 249 birim ve SD'de 357 birim olarak gerçekleşmiştir.

Yerli üretim dalının 2021 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi 2022 yılında 88 birim, 2023 yılında 82 birim ve SD'de 81 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Başvuru sahibi yerli üreticiler ile başvuruyu destekleyen yerli üreticilerin yurt içi satışları birlikte ele alındığında, yerli üreticilerin pazar payını gösteren söz konusu endeks 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde 2022, 2023 yılları ve SD'de 99 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

4.6 Soruşturma konusu ithalatın yerli üretim dalının iç piyasa fiyatları üzerindeki etkisi

4.6.1 Fiyat kırılması

Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırıp kırmadığı incelenmiştir. Fiyat kırılması, ithal ürünün ağırlıklı ortalama pazara giriş fiyatının Türkiye piyasasında yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurt içi birim satış fiyatının yüzde olarak ne kadar altında kaldığını göstermekte olup CIF bedelin yüzdesi olarak hesaplanmaktadır.

Fiyat kırılması hesaplanırken, ağırlıklı ortalama CIF ithal birim fiyatının üzerine ÇHC için %2,6 gümrük vergisi ile CIF kıymetin %1'i tutarındaki diğer ithalat masrafları eklenerek ürünün Türkiye piyasasına giriş fiyatı bulunmuştur. Bulunan değer ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurt içi satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

Dampinge karşı önlemin söz konusu olmadığı bir ortamda fiyatların hangi düzeyde oluşacağına ilişkin değerlendirmeyi mümkün kılmak amacıyla, anılan fiyatlara dampinge karşı önlem eklenmemiştir.

Bu çerçevede, ÇHC menşeli ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını gözden geçirme döneminde 2023 yılında CIF bedelin %110<%X<%120'si aralığında bir oranda kırdığı; 2021, 2022 yılları ve SD'de ise kırmadığı tespit edilmiştir.

4.6.2 Fiyat baskısı

Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarına baskı yapıp yapmadığı incelenmiştir. Fiyat baskısı, yerli üretim dalının fiyatlarının dampingli olduğu öne sürülen ithalat sebebiyle baskı altında bulunması ve yerli üreticinin fiyatlarını makul kâr elde edecek şekilde

belirleyememesi durumunu ifade etmektedir. Bu kapsamda, soruşturma konusu ürünün gümrük vergisi ve gümrükleme masrafları dahil Türkiye pazarına ağırlıklı ortalama giriş fiyatı ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama ticari maliyetine makul bir kâr oranı (%X) eklenerek bulunan olması gereken yurt içi birim satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

Dampinge karşı önlemlerin söz konusu olmadığı bir ortamda fiyatların hangi düzeyde oluşacağına ilişkin değerlendirmeyi mümkün kılmak amacıyla, anılan fiyatlara dampinge karşı önlemler eklenmemiştir.

Bu kapsamda, ÇHC menşeli ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını 2023 yılında CIF bedelin %90<X<%100'ü aralığında bir oranda baskıladığı; 2021, 2022 yılları ve SD'de ise baskılamadığı tespit edilmiştir.

4.7 Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri

Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri, gözden geçirme dönemi olan 1/1/2021-30/6/2024 dönemi için incelenmiştir.

Eğilimin sağlıklı bir şekilde analiz edilebilmesi amacıyla, Türk lirası bazındaki veriler yıllık ortalama Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılması suretiyle enflasyondan arındırılarak, 2021 yılı 100 birim olacak şekilde endekslenmiştir.

Ekonomik göstergelerin değerlendirilmesinde, soruşturma konusu ürüne ait miktar incelemesinde adet ölçü birimi kullanılmıştır.

Üretim, kapasite ve kapasite kullanım oranı (KKO)

Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2021 yılında 100 birim olan üretim miktar endeksinin 2022 yılında 64 birime, 2023 yılında 59 birime ve SD'de 44

birime gerilediği görülmektedir.

Gözden geçirme döneminde yerli üretim dalının kapasite endeksi sabit kalmıştır. Anılan dönemde KKO endeksi ise 2021 yılında 100 birim, 2022 yılında 64 birim, 2023 yılında 59 birim ve SD'de 44 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Yurt içi ve yurt dışı satışlar

Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2021 yılında 100 birim olarak kabul edilen yurt içi satış miktarı endeksi 2022 yılında 101 birim, 2023 yılında 78 birim ve SD'de 53 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Yurt içi satış değeri endeksi ise incelenen dönemde sırasıyla 100 birim, 87 birim, 72 birim ve 42 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Yerli üretim dalının yurt dışı satış miktar endeksi 2021 yılında 100 birim iken, 2022 yılında 47 birime, 2023 yılında 42 birime ve SD'de 36 birime gerilediği görülmektedir.

Yurt dışı satış değer endeksi ise gözden geçirme döneminde sırasıyla 100 birim, 43 birim, 40 birim ve 30 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Yurt içi fiyatlar

Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için yurt içi birim satış fiyatı endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 87 birim, 2023 yılında 92 birim ve SD'de 79 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

ç) Pazar payı

Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde 2022 yılında 88 birim, 2023 yılında 82 birim ve SD'de 81 birim olarak gerçekleşmiştir.

d) Maliyetler ve kârlılık

Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2021 yılında 100 birim olan birim sınai maliyet endeksi 2022 yılında 81 birim, 2023 yılında 85 birim ve SD'de 74 birim olarak görülmektedir. Faaliyet ve finansman giderleri eklenerek hesaplanan birim ticari maliyet endeksi ise 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, sırasıyla 83, 89 ve 79 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için gerçekleşen ticari maliyetleri ve yurt içi satış fiyatları dikkate alınarak hesaplanan yurt içi satışlardan birim kârlılık endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 110 birim, 2023 yılında 117 birim ve SD'de 94 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Yurt dışı satışlardan birim kârlılık endeksi 2021 yılında -100 birim olarak kabul edildiğinde 2022 yılında -42, 2023 yılında -61 birim ve SD'de -78 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Yerli üretim dalının toplam satışlarından birim kârlılığı ise 2021 yılında -100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 105 birim, 2023 yılında 69 birim ve SD'de -15 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

e)Stoklar

Yerli üretim dalının dönem sonu stok miktarı 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 33 birim, 2023 yılında 113 birim ve SD'de 144 birim

seviyelerinde gerçekleşmiştir.

f)İstihdam

Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi sayısı endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 63 birim, 2023 yılında 69 birim ve SD'de 59 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

g)Ücretler

Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan bir işçinin aylık brüt ücretinin endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 82 birim, 2023 yılında 135 birim ve SD'de 129 birim olarak gerçekleşmiştir.

ğ) Verimlilik

Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi başına düşen üretim miktarını gösteren verimlilik endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 101 birim, 2023 yılında 86 birim ve SD'de 74 birim olarak gerçekleşmiştir.

h) Nakit akışı

Soruşturma konusu üründe sağlanan nakit akış endeksi ise 2021 yılında -100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 116 birim, 2023 yılında 69 birim ve SD'de 1 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

ı) Büyüme

Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerini kapsayan aktif büyüklüğü incelenen yıllarda sırasıyla 100 birim, 77 birim, 73 birim ve 63 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

i) Sermayeyi artırma yeteneği

Yerli üretim dalının öz sermaye endeksi 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 70 birim, 2023 yılında 88 birim ve SD'de 67 birim olarak gerçekleşmiştir.

j) Yatırımları artırma yeteneği

Yerli üretim dalının incelenen dönemde tevsi yatırımları 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 82 birim, 2023 yılında 67 birim ve SD'de 45 birim olarak gerçekleşmiştir. İncelenen dönemde yenileme yatırımları endeksi ise sırasıyla 100 birim, 82 birim, 95 birim ve 37 birim olarak gerçekleşmiştir.

Yerli üretim dalının yatırımlarının geri dönüş oranı (dönem karı/öz sermaye) 2021 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2022 yılında 116 birim, 2023 yılında 108 birim ve SD'de 55 birim seviyelerine gerilemiştir.

4.8 Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerin değerlendirilmesi

Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri incelendiğinde, incelenen dönemde önlemin etkisine rağmen bazı ekonomik göstergelerde bozulmalar olduğu gözlemlenmiştir. Bu çerçevede, üretim miktarı ve değeri, yurt içi ve yurt dışı satış miktarı ve değeri, yurt dışı satışlardan ürün kârı, direkt işçi sayısı, verimlilik, KKO, tevsi ve yenileme yatırımları, firma net satış toplamı, bilanço aktif toplamı ve öz sermaye göstergelerinin reel olarak olumsuz seyrettiği görülmektedir. Bununla birlikte, yurt içi satışlardan ürün kârının değer olarak 2023 yılında ve SD'de gerilediği, stok miktar ve değerinin de bu yıllarda arttığı gözlemlenmektedir.

Öte yandan, önlemin de etkisiyle yurt içi satış birim ürün kârlılık endeksinin 2022 ve 2023 yıllarında arttığı görülmektedir.

4.9 Zararın devam etmesi veya yeniden meydana gelmesine ilişkin değerlendirme

Zararın devam etmesi veya yeniden meydana gelmesi ihtimaline ilişkin yukarıdaki bilgiler çerçevesinde,

Önlemin etkisiyle birlikte ÇHC menşeli ithalatın oldukça azaldığı ancak 2023 yılında yerli üretim dalının yurt içi satış fiyatlarını kırdığı ve baskıladığı tespit edilmiştir.

Önlem yürürlükte olmasına rağmen yerli üretim dalının pazar payında gerileme gözlemlenmiştir. Önlemin yürürlükten kalkması durumunda fiyatlarda önlem miktarı kadar bir azalma söz konusu olacağı kabul edilirse, yerli üretim dalında pazar kaybının artışı sebebiyle zararın artarak devam etmesinin söz konusu olabileceği değerlendirilmektedir.

Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri bir bütün olarak incelendiğinde, önlemin varlığına rağmen üretim miktarı ve değeri, yurt içi ve yurt dışı satış miktarı ve değeri, yurt dışı satışlardan ürün kârı, direkt işçi sayısı, verimlilik, KKO, tevsi ve yenileme yatırımları, firma net satış toplamı, bilanço aktif toplamı ve öz sermaye gibi göstergelerinde önemli seviyede olumsuz seyrin devam ettiği görülmektedir.

Tüm bu hususlar birlikte dikkate alındığında, zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu düşünülmektedir.

5. SONUÇ

Yürütülen soruşturma esnasında elde edilen bilgi ve bulgular çerçevesinde, yürürlükteki önlemin ortadan kalkması durumunda dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede, soruşturma neticesinde ulaşılan tespitleri değerlendiren Kurulun kararı ile İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/33) ile yürürlükte olan dampinge karşı önlemin, Yönetmeliğin 42 nci maddesi çerçevesinde aşağıdaki tabloda gösterilen biçimde uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

Bu yazı GümrükApp'ten alınmıştır.